Vuoden 2026 säästötoimenpiteet

Kh 31.08.2026 § 133

Valmistelija Juha-Matti Näykki, kunnanjohtaja

KH 25.05.2026

Lappajärven kunnan taloudellinen tilanne on vuoden 2026 aikana heikentynyt siitä, mitä talousarviota laadittaessa arvioitiin. Vuoden 2025 tilinpäätös oli noin 231.000,00 euroa alijäämäinen, vaikka ilman Kiinteistöosakeyhtiö Liikemaneesin konkurssiin liittynyttä kertaluonteista osakkeiden alaskirjausta tulos olisi ollut lievästi ylijäämäinen. Kunnan taseessa on edelleen noin 2,8 miljoonaa euroa kertynyttä ylijäämää, mutta vuoden 2026 talousarvio on jo lähtökohtaisesti laadittu noin 16.000,00 euroa alijäämäiseksi.

Kuluvan vuoden näkymää ovat heikentäneet erityisesti verotulojen ja valtionosuuksien ennakoitua pienempi kertymä. Toukokuussa käytettävissä olleen ennusteen perusteella verotulojen arvioitiin jäävän noin 300.000,00 euroa talousarviosta. Lisäksi valtionosuudet ovat pienentyneet noin 199.000,00 euroa. Näiden vaikutus kunnan talouteen on yhteensä noin 499.000,00 euroa.

Samanaikaisesti kunnalle on syntynyt talousarviossa ennakoimattomia menoja. Kivitippuun sijoittuvien terveysasema-, hammashoito- ja eläinlääkäripalvelujen edellyttämät muutostyöt sekä Geolukion sisäilmaoireilun vuoksi tarvittava lattiaremontti lisäävät kuluvan vuoden kustannuksia. Työllisyyden hoidon kustannukset ovat pysytelleet korkealla työttömyystilanteen vuoksi. Myös korkokustannuksissa on ollut nousupainetta.

Ilman toimenpiteitä vuoden 2026 tulos on siten muodostumassa selvästi talousarviota heikommaksi. Kunnanhallitus on tämän vuoksi käynnistänyt talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet. Valiokuntia on pyydetty tarkastelemaan kriittisesti käyttötalouden menoja sekä investointeja ja tekemään esityksiä menoista, joita voidaan vähentää, siirtää tai jättää toteuttamatta.

Merkittävä osa kunnan menoista muodostuu henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista. Henkilöstökulujen osuus toimintamenoista on noin 40 prosenttia eli noin 4,8 miljoonaa euroa ja palvelujen ostojen osuus yli kolmannes. Talouden tasapainottaminen edellyttää tämän vuoksi myös henkilöstömenojen tarkastelua.

Kunnanhallitus on asettanut henkilöstömenoihin kohdistuvien säästöjen tavoitteeksi noin 150.000,00 euroa. Säästökeinoina on tarkasteltu muun muassa henkilöstövähennyksiä, lomautuksia, lomarahojen vaihtamista vapaaksi, sijaisten käytön vähentämistä sekä tehtävien uudelleenjärjestelyjä.

Tavoitteena on löytää säästöjä siten, että niiden vaikutukset kuntalaisille tuotettaviin palveluihin olisivat mahdollisimman vähäiset. Samalla kyse ei ole ainoastaan kuluvan vuoden yksittäisistä säästöistä, vaan kunnan toimintaa ja rakenteita on tarkasteltava kokonaisuutena. Talouden tasapainottamisen tavoitteena on varmistaa, että kunnan palvelut voidaan järjestää kestävällä tavalla myös tulevina vuosina.

Toimenpiteet

Kunnanhallituksen 25.5.2026 § 83 tekemän linjauksen mukaisesti hallinnonaloilta on edellytetty vuoden 2026 aikana yhteensä 350.000,00 euron säästöjä. Valiokunnat ovat käsitelleet omien toimialojensa säästömahdollisuuksia ja tehneet esityksensä kunnanhallitukselle.

Tekninen valiokunta on käsitellyt teknisen toimen säästötoimenpiteitä kokouksessaan 25.8.2026. Teknisen toimen esittämät säästöt kohdistuvat teknisen valiokunnan hallintoon, yksityisteihin, valaistukseen, leikkikenttiin sekä terveyskeskukseen. Teknisen valiokunnan hallinnosta arvioidaan saatavan 30.000,00 euron, yksityisteistä 20.000,00 euron, valaistuksesta 10.000,00 euron, leikkikentistä 10.000,00 euron ja terveyskeskuksesta 38.000,00 euron säästöt. Teknisen toimen esittämien säästöjen yhteismäärä on noin 108.000,00 euroa.

Hyvinvointivaliokunta on käsitellyt hyvinvoinnin toimialan säästötoimenpiteitä kokouksessaan 18.8.2026 § 46. Hyvinvointivaliokunnan alkuperäisen esityksen mukaan säästöjä muodostuu henkilöstömenoista 45.210,00 euroa, hankinnoista 18.200,00 euroa, elintarvikkeiden säästöksi arvioidaan 10.000,00 euroa sekä avustuksista ja pienhankkeista 6.000,00 euroa. Näiden lisäksi hyvinvointivaliokunnan esitykseen sisältyy muita säästövaikutuksia siten, että säästöjen yhteissumma on 106.610,00 euroa. Lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja voidaan korottaa nykyisistä 120 ja 160 eurosta siten, että maksut olisivat 1.1.2026 alkaen 148 ja 197 euroa. Korotuksen arvioitu lisätulovaikutus olisi noin 3.700,00 euroa vuodessa, jos osallistuvien lasten määrä pysyy samana. Hyvinvointivaliokunta päätti kuitenkin, ettei aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuihin tehdä vuoden 2026 syksyllä muutoksia.

Yleishallinnon osalta vuoden 2026 säästöksi arvioidaan 10.000,00 euroa.

Teknisen toimen, hyvinvoinnin toimialan, elinvoimatoimialan ja yleishallinnon esittämät säästöt ovat yhteensä 270.610,00 euroa. Summa sisältää hyvinvointivaliokunnan alkuperäisen esityksen mukaisen 106.610,00 euron säästökokonaisuuden.

Valiokuntien esittämät säästöt, €	
Tekninen	108000
Elinvoima	46000
Sivistys	106610
Yleishallinto	10000
Yhteensä	**270610**

Esittelijä

Kunnanjohtaja Juha-Matti Näykki

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä vuoden 2026 säästötoimenpiteiden pohjaksi toimialojen esittämät säästötoimenpiteet, joiden yhteismäärä on 270.610,00 euroa.

Päätös

Hyväksyttiin

Lisätietoja antaa

kunnanjohtaja Juha-Matti Näykki, p. 044 369 9505, juha-matti.naykki(at)lappajarvi.fi

Kv 05.10.2026 § 35
199/02.02.02/2026

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto merkitsee tiedokseen vuoden 2026 säästötoimenpiteiden pohjaksi toimialojen esittämät säästötoimenpiteet, joiden yhteismäärä on 270.610,00 euroa.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Valtuusto kävi keskustelua kunnanhallituksen linjaamista säästötoimenpiteistä, päätösten valmistelusta sekä irtisanomisten seurauksena toteutettavista palveluiden järjestämisestä.

Hallintojohtaja avasi valtuutetuille yhteistoimintaneuvotteluiden prosessia tehtyjen päätösten ja valmistelun taustalla.